

Hockeyvelden in Nederland

Op dit moment zijn er nog steeds drie type velden in Nederland: Watervelden, Semi-velden en Zandvelden. Voor de aanleg en bespeling van deze velden zijn normen ontwikkeld. In tegenstelling tot wat wellicht soms beweerd wordt door adviesbureaus, sommige gemeenten, en artikelen in commerciële bladen schrijft de KNHB voor geen enkel niveau van de competitie een bepaald type veld voor.

In deze notitie wil de KNHB onderbouwen waarom zij GEEN voorstander is van semi-watervelden (sterker nog: we raden ze af) en waarom wij WEL een groot voorstander zijn van watervelden voor iedereen (van jong tot oud en van topper tot beginner). Ook in deze notitie wat meer informatie over de trend in sporttechnische lagen (de laag direct onder het kunstgrasveld).

Allereerst de **semi-velden**. Deze velden zijn zo'n 17 jaar geleden ontwikkeld als tussenvorm tussen zandvelden en watervelden. Een product waar minder zand in hoeft t.o.v. een zandveld en wat dichter met vezels bezet is dan een zandveld. Dit type veld wordt nu 17 jaar later niet of nauwelijks nog aangelegd. Dit is het gevolg van de grote, veiligheidsproblemen die zich op dit type velden voor doet. Algen vinden hun weg heel makkelijk in dit type veld en het bestrijden daarvan leidt tot hoge kosten. Met de hoge kosten van onderhoud in combinatie met de veiligheid neemt het aantal semi-velden in Nederland snel af.

	Water	Semi	Zand
2018	70	6	16
2017	36	8	17
2016	38	8	16
2015	31	11	22
2014	25	16	26

Watervelden.

Dit type veld wordt op dit moment het meest neergelegd. Zowel veel zand- als semi-velden worden omgebouwd tot watervelden. (zie tabel)

Watervelden zijn de velden in Nederland waar de sport hockey in al zijn technisch en tactische vormen uitgevoerd kan worden. Op de twee andere typen velden is dat niet aan de orde. Was het een aantal jaren geleden vooral voor de top om op watervelden te spelen, nu is het voor iedereen een veldtype waar op gehockeyd zou moeten worden. Zowel een tophockeyer, maar ook een meisje wat in de MB10 speelt, c.q. wat in de jongste jeugd speelt, verdient het om een Chop te kunnen uitvoeren, om een goede lift pass te geven, om snel te hockeyen. En ook de veteraan in Veteranen F wil graag op een waterveld spelen wat in bijvoorbeeld schokabsorptie een stuk lekkerder voelt als een zandveld. (de norm voor schokabsorptie in Nederland is tussen 30 en 70 %, watervelden zitten tussen 45 en hoger, terwijl zandvelden vaak tussen 30 en 45 zitten).

Het aantal verenigingen in Nederland wat nu al minimaal 1 waterveld heeft, zit nu op 179, terwijl dit 2 a 3 jaar geleden nog maar 100 verenigingen waren.

Watervelden zijn tegenwoordig ook financieel een stuk aantrekkelijker geworden door de andere mogelijkheden in de onderlagen. Was het 15 jaar geleden nog bijna alleen maar mogelijk om een waterveld, met asfalt en een e-layer neer te leggen, zijn er nu veel nieuwe mogelijkheden. Waarbij er ook al concepten zijn waar oude kunstgrasvelden (volledig) worden verwerkt tot korrels die vervolgens weer worden toegepast in de dempende laag onder het veld.

	Water	Semi	Zand
KG in 2018	286	241	397

Aantal watervelden per vereniging

1 Waterveld	103 verenigingen
2 Watervelden	54 verenigingen
3 Watervelden	16 verenigingen
4 Watervelden	2 verenigingen
5 Watervelden	4 verenigingen

Sporttechnische laag (dit is de laag direct onder het kunstgras)

Ten aanzien van de toepassing van andere soorten onderlagen onder een waterveld, zie je nu ook duidelijk de trend ontstaan dat gekozen wordt voor een duurzame oplossing. In de afgelopen 10 jaar zijn er veel ontwikkelingen geweest t.a.v. de sporttechnische mogelijkheden. In eerste instantie ingegeven om het financieel aantrekkelijk te maken om watervelden ook aan te kunnen leggen zonder een relatieve dure asfalt laag, maar met name de laatste jaren ook om te komen tot duurzame oplossingen, waterberging en andere toepassingen.

Ook hier is nu een duidelijke trend zichtbaar. Eigenaren van sportvelden kiezen steeds meer voor toepassingen die zich bewezen hebben voor een langere periode (meerdere top laag renovaties). En ook voor duurzaamheid. Zo zie je in onderstaande tabel wat er in 2018 is toegepast. Wat betreft de zandvelden zie je dat daar (met name) gemeenten kiezen voor het verwijderen van de lava/rubber c.q. bij nieuwbouw niet meer toepassen. En dat als alternatief daarvoor af en toe gekozen wordt voor een foam-layer.

De trend naar duurzaamheid wordt enerzijds ingezet door dat systemen als E-layers, ET-decke's gegarandeerde, langere afschrijvingstermijnen kennen; anderzijds door de betere sporttechnische en speltechnische eigenschappen die deze systemen met zich mee brengen. Ervaring leert dat op een waterveld met een foam-layer met name het balstuit gedrag wat minder gewenst is dan een hockeyer graag zou willen en bovendien is de ervaring dat velden met een foam-layer wat meer moeite hebben om het water vast te houden en sneller droge plekken vertonen.

Daarnaast is het ook zo dat er nieuwe systemen zijn die oud-kunstgras verwerken in deze sporttechnische laag, systemen met waterbergende kwaliteiten hebben en systemen waarbij toepassing van sproei-installaties niet meer nodig zijn.

	Zand	Semi	Water	Totaal	Nieuw	renovatie
E-layer/ET/ECO			54	54	9	
Shockpad	4		7	11	4	7
?*	2	2	8	12	2	10
geen	11	6	0	17	2	15

* op dit moment (20/11/18) nog niet bekend wat is toegepast